

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๖๘

วันที่ ๑๘ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

ประมวลกฎหมายยาเสพติด ซึ่งประกาศใช้บังคับตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นมา เป็นกฎหมายที่รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๑๓

รวมอยู่ในฉบับเดียวกัน ซึ่งรวมถึงพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ พร้อมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การปราบปรามและควบคุมยาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศและเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพและชีวิตของมนุษย์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเดิมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้พิจารณากำหนดความผิดและกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหนักเบาขึ้นอยู่กับปริมาณยาเสพติดที่ตรวจพิสูจน์ได้เป็นสำคัญ ไม่เปิดโอกาสให้มีการพิสูจน์เจตนาที่แท้จริงของจำเลยและเจ้าหน้าที่ไม่ต้องพิสูจน์ถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิดหรือบทบาทหน้าที่ความร้ายแรงที่ร่วมกระทำความผิด ทำให้ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณากำหนดโทษที่เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดจริง ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดบางรายได้รับโทษรุนแรงและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด โดยประมวลกฎหมายยาเสพติดได้เปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญให้การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษหนักเบาไม่ได้พิจารณาจากปริมาณของยาเสพติดแต่พิจารณาความผิดและกำหนดโทษแตกต่างกันตามบทบาทของผู้กระทำความผิด ตลอดจนพฤติการณ์ และความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในแต่ละคนให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับบทบาทพฤติการณ์ และความร้ายแรงของการกระทำความผิดในแต่ละคน โดยมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท” วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดต่อไป นี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท (๑) การกระทำเพื่อการค้า (๒) การก่อให้เกิดการแพร่กระจายในกลุ่มประชาชน (๓) การจำหน่ายแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี (๔) การจำหน่ายในบริเวณสถานศึกษา สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด หรือสถานที่ราชการ (๕) การกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย (๖) การกระทำโดยมีอาวุธหรือใช้อาวุธ” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำความผิดต่อไป นี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต (๑) การกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรม (๒) การทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป” ซึ่งมาตรา ๑๔๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติด มีเจตนารมณ์เพื่อรองรับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. ๑๙๘๘ และเป็นการปรับปรุงบทลงโทษที่ใช้ในคดียาเสพติดให้มีความเหมาะสม ได้สัดส่วนกับระดับความร้ายแรงในการกระทำความผิด หากมีพฤติการณ์ในการกระทำความผิดที่เป็นเหตุฉกรรจ์

๓๓

อัตราโทษจะสูงขึ้นเป็นสัดส่วน และหากเป็นการกระทำโดยหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ หรือผู้มีหน้าที่จัดการในเครือข่ายอาชญากรรมหรือการทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไปจะเป็นบทลงโทษหนักที่สุดโดยนำหลักความได้สัดส่วนมาใช้ตัดสินลงโทษคดียาเสพติด เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ หลักนิติธรรม และบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อปราบปราม ตัดวงจรเครือข่าย หรือองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด ป้องกันการค้า และแพร่กระจายยาเสพติดไปสู่ชุมชนและกลุ่มประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ และป้องกันอาชญากรรมยาเสพติดซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศไทยและประชาคมระหว่างประเทศ

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ที่ว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) มิได้นิยามว่าการทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไปเป็นอย่างไร จึงเป็นบทบัญญัติที่คลุมเครือไม่อาจตีความให้ได้แน่ชัด การบังคับใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังมีความคลาดเคลื่อนไม่มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป ขัดต่อหลักความเสมอภาค และเป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมโทษ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) เป็นกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบและโทษทางอาญามีเจตนารมณ์มุ่งควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคม คุ้มครองความปลอดภัย และรักษาความสงบสุขแก่สมาชิกของสังคมตามหลักนิติธรรม กฎหมายอาญาต้องมีความชัดเจนแน่นอน เนื่องจากเป็นกฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำใดเป็นความผิดและกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้น และโดยที่การลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ต้องมีหลักประกันว่ากฎหมายอาญาต้องบัญญัติถ้อยคำที่เป็นองค์ประกอบความผิดให้ชัดเจนแน่นอน ไม่คลุมเครือ ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาและผลในทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน และทราบว่าจะบทบัญญัติหรือเงื่อนไขประการใดบ้างที่ต้องปฏิบัติตาม ตลอดจนสามารถคาดหมายผลที่เกิดขึ้นหากมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้ กล่าวได้ว่าประชาชนสามารถรู้ได้ว่าการกระทำใดกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและต้องรับโทษเช่นใด เพื่อเป็นหลักประกันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างไร้ขอบเขตและเป็นไปโดยอำเภอใจอย่างไรก็ตาม กฎหมายอาญาอาจบัญญัติถ้อยคำเพียงเท่าที่ชัดเจนแน่นอนพอควรและอาศัยการตีความตามบริบทของเรื่องประกอบกับบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรเพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องบัญญัติถ้อยคำให้อยู่ในระดับที่ระบุเฉพาะเจาะจงลงไปอย่างละเอียด เพราะบางกรณีอาจเป็นการหลีกเลี่ยงที่กฎหมายจะบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำให้ชัดเจนแน่นอนจนปราศจากการตีความโดยสิ้นเชิง จึงมีความจำเป็นที่ต้องบัญญัติด้วยถ้อยคำที่ไม่แน่นอนตายตัวหรือเฉพาะเจาะจงเพื่อให้เหมาะสมแก่การตีความในการอำนวยความยุติธรรมตามควรแก่กรณี ซึ่งหลักการตีความกฎหมายอาญา

๘๐

เพื่อลงโทษบุคคลนั้น นอกจากการตีความตามตัวอักษรเพื่อค้นหาเจตนารมณ์แล้ว ยังต้องคำนึงถึง
คุณธรรมทางกฎหมายที่ถือเป็นประโยชน์หรือคุณค่าที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองซ่อนอยู่ภายใต้บทบัญญัติ
ที่ผู้ตีความต้องค้นหาเพื่อใช้ประกอบการตีความด้วยเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ ได้กำหนดระวางโทษความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติดให้โทษฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ
ในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ไว้จำนวน ๓ ระดับ ประกอบด้วย ระวางโทษหนัก
ตามวรรคหนึ่ง ระวางโทษหนักขึ้นตามวรรคสอง และระวางโทษหนักที่สุดตามวรรคสาม ซึ่งเป็นการ
กำหนดโทษเพื่อให้เจ้าหน้าที่และศาลสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษให้เหมาะสม
ตามความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์และปัจจัยเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิดเป็นรายกรณี สำหรับ
มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ที่บัญญัติให้ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการ
กระทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต
ซึ่งเป็นโทษหนักที่สุดนั้น เนื่องจากพฤติการณ์การกระทำความผิดและความร้ายแรงที่เกิดจากการกระทำ
ความผิดดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไปถือเป็นภัย
ร้ายแรงที่สุดจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการบัญญัติถ้อยคำว่า “การทำให้เกิดผล
กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป” นั้น เป็นการบัญญัติถ้อยคำ
เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของการกระทำความผิดและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำ
แม้จะเป็นถ้อยคำที่ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจง แต่เป็นถ้อยคำที่มีความชัดเจนพอควรที่วิญญูชนหรือบุคคล
ทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายและสามารถคาดหมายผลที่เกิดจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวได้
ซึ่งผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องรู้ข้อเท็จจริงในส่วนนี้ในขณะที่กระทำความผิด ในขณะที่เจ้าหน้าที่หรือ
องค์การตุลาการสามารถใช้ดุลพินิจวินิจฉัยได้ว่าการกระทำความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยตามมาตรา ๑๔๕
วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป
หรือไม่ และใช้ดุลพินิจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษให้เหมาะสมกับพฤติการณ์การกระทำและ
ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าวได้ เป็นการคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้ต้องถูกกล่าวหาหรือต้องรับโทษเกินไปกว่าพฤติการณ์การกระทำ
ของตน บทบัญญัติดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและมีความชัดเจนพอควรให้เจ้าหน้าที่และ
องค์การตุลาการสามารถตีความให้เกิดผลความยุติธรรมตามควรแก่กรณีได้ ข้อโต้แย้งดังกล่าวของจำเลยที่ ๑
จึงไม่อาจรับฟังได้

๒๖๐

สำหรับในส่วนที่จำเลยที่ ๑ ได้แย้งว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมโทษ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่เกิดการกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เห็นว่า หลักกฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลังเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่จะไม่ถูกลงโทษทางอาญา หากไม่มีกฎหมายกำหนดความผิดและโทษไว้ล่วงหน้า เป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย” ซึ่งได้บัญญัติรับรองหลักการดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๕ หลักการดังกล่าว บังคับให้รัฐไม่อาจออกกฎหมายย้อนหลังไปกำหนดว่าการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎหมายจะบัญญัติเป็นความผิดเพื่อลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมิได้ รวมถึงจะกำหนดโทษให้หนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ เมื่อพิจารณากรณีนี้แล้ว ปรากฏว่า พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ ต่อศาลจังหวัดสมุทรปราการว่า จำเลยที่ ๑ ร่วมกับพวกรวม ๒ คน ร่วมกันครอบครองเมทแอมเฟตามีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ไว้เพื่อจำหน่ายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และฐานความผิดอื่น ศาลจังหวัดสมุทรปราการพิพากษาว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดฐานร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และความผิดฐานอื่น ให้จำคุกตลอดชีวิต จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาจำคุกจำเลยทั้งสองตลอดชีวิต คดีถึงที่สุด ในขณะที่จำเลยที่ ๑ รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด มีการประกาศใช้บังคับประมวลกฎหมายยาเสพติดตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมาตรา ๔ บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ เห็นได้ว่าประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) มิใช่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่เกิดการกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด แต่เป็นบทบัญญัติที่ประกาศใช้ในขณะจำเลยที่ ๑ รับโทษจำคุกตลอดชีวิตตามคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงมิใช่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เพิ่มเติมโทษโดยไม่ใช่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในเวลากระทำความผิดตามที่จำเลยที่ ๑ ได้แย้งแต่อย่างใด

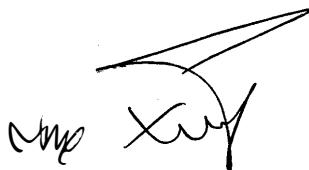
อย่างไรก็ตาม หากปรากฏว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาดังกล่าวหนักกว่าโทษที่กำหนดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ซึ่งบัญญัติในภายหลัง ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลในคดีนั้นที่จะพิจารณากำหนดโทษใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ (๑) ที่บัญญัติให้ถ้าผู้กระทำความผิดยังมิได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาลหรือเมื่อผู้กระทำความผิดผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้นหรือพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ในการที่ศาลจะกำหนดโทษใหม่นี้ ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้รับ

๒๐๐

โทษมาบ้างแล้ว เมื่อได้คำนึงถึงโทษตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง หากเห็นเป็นการสมควร ศาลจะกำหนดโทษน้อยกว่าโทษขั้นต่ำที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดไว้ถ้าหากมีก็ได้ หรือถ้าเห็นว่าโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับมาแล้วเป็นการเพียงพอ ศาลจะปล่อยผู้กระทำความผิดไปก็ได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นไปตามหลักกฎหมายอาญาทั่วไปที่ห้ามมิให้ใช้กฎหมายย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล แต่เปิดโอกาสให้ใช้กฎหมายย้อนหลังได้หากเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดหรือจำเลยถือเป็นหลักสำคัญในการคุ้มครองสิทธิจำเลยมิให้รับโทษหนักเกินกว่ากฎหมายที่กำหนดภายหลังอันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยการกำหนดโทษใหม่ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลที่พิจารณาคดีนั้นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบ พฤติการณ์ ผลกระทบต่อสาธารณะ ตลอดจนความมุ่งหมายของกฎหมายใหม่ว่าสมควรกำหนดโทษใหม่ที่เป็นคุณแก่จำเลยหรือไม่ ในกรณีนี้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลกำหนดโทษใหม่ หากศาลมีคำสั่งยกคำร้องและจำเลยไม่เห็นด้วยย่อมมีสิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาเพื่อให้ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรมได้ ภายใต้หลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ข้อโต้แย้งดังกล่าวของจำเลยที่ ๑ จึงไม่อาจรับฟังได้

ดังนั้น ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) แม้จะจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอยู่บ้าง แต่เมื่อพิจารณาซึ่งน้ำหนักระหว่างผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล กับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองเพื่อการอำนวยความสะดวกทางอาญาและเพื่อให้การบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน พอเหมาะพอควรแก่กรณี ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคในกฎหมายหรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค และไม่เป็นการใช้บังคับกฎหมายที่มีโทษทางอาญาเป็นโทษย้อนหลังแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

(นายนภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ